

Karve - Carum carvi

Karve - Carum carvi

Plante:

En toårig, 20-50 cm høy urt. Stengel med spredte blader og utsperrede greiner. Bladene er lysegrønne og to-tre dobbelt finnete, med sittende finner. De øvre stengelbladene har brede, hinnekantede slirer, som ved basis har to nedflyttede, frynsete småblader. Stor- og småsvøp varierende med 1-3 trådfine blader. Blomstene er hvite eller rosa. Spaltefrukten er 4-5 mm lang, og halvparten så bred. Delfruktene er sigdformede og brune med hvitaktige, trådfine ribber.

Bruk:

Fructus carvi: karvefrukter (frø). Aetheroleum carvi: karveolje. Bladene samles om våren, fruktene utpå sommeren. Karvefrukter er klassifisert som handelsvare.

Virkning:

Krampeløsende, appetittvekkende, fordøyelsesbefordrende, antiseptisk, melkedrivende, urindrivende, slimløsende og styrkende.

Hjelper mot:

Dårlig fordøyelse, forstoppelse, tarmgass, appetittløshet, oppblåst mage, tarmkolikk, halsbrann, hikke, galleproblemer, mark i magen, blærekatarr, hoste, bronkitt, skabb, liten melkesekresjonen, livmorkrampe, menstruasjonsmerter og muskelsmerter.

Generelt:

Karve er kjent for å gjøre godt for magen, men den har også andre viktige funksjoner. Den virker svakt rensende og kan øke melkeproduksjonen hos ammende mødre. Dette forklarer den sterke norske tradisjonen med å gi barselkvinner en næringsrik grøt rikelig krydret med karve rett etter fødselen for å gi både mor og barn en god start.

Karve er et kraftfullt middel for magen som ofte brukes som et alternativ til anis og fennikel. Ved å stimulere fordøyelsesvæskene og løsne kramper i tarmen, er den svært effektiv mot luftplager og kolikk. Dette er grunnen til at karve er et fast innslag i tung kost som kål og grovbrød. I tillegg til å være appetittvekkende og styrkende, har karve en slimløsende

effekt som gjør den nyttig i hostepreparater, samtidig som den sørger for en behagelig ånde.

I Norge har karve tradisjonelt vært brukt til alt fra hverdagslig matdrikke til medisin mot blærekatarr og forkjølelse. Karvebrennevin var et kjent kjerringråd mot magesmerter, mens plantens rensende egenskaper gjorde den velegnet som gurglevann. For å styrke kroppen, særlig hos barn, tilsatte man gjerne karveuttrekk i badevannet. I tillegg har massasje med karveolje vært en utbredt metode for å stimulere sirkulasjonen og lindre verkende muskler og ledd.

Hvis et spedbarn får kolikk, hjelper det at den ammende moren drikker karvete. Kok opp 3 kopper vann med 5 teskjeer karve og drikk teen utover dagen.

Den krampeløsende virkningen gjør også at karve har en gunstig effekt på menstruasjonssmerter. En teskje karve svelges rett ned med et glass vann, og virkningen kommer i løpet av en times tid.

Tidlig om våren kan man høste karvekål, som er de unge, bladrike rosettene av karveplanten. Ved å stikke opp skuddene og den øverste delen av roten med kniv, får man en velsmakende og sunn grønnsak. Dette er en av de tidligste vekstene vi kan hente direkte fra naturen for å bruke i matlagingen.

Andre navn:

- Familie: Apiaceae - Skjermplantefamilien
- Latin: Carum carvi
- Engelsk: Caraway
- Norsk: Karve
- Svensk: Kummin
- Dansk: Kommen
- Tysk: Kümmel
- Fransk: Carvi
- Spansk: Hinojo de prade